

SOVITTELUTOIMINTA LAPISSA

LAPIN SOVITTELUTOIMISTO SEKÄ ROVANIEMEN, RANUAN JA POSION SOVITTELUTOIMISTO

* SANNA TOIVAINEN JA MINNA KERÄNEN

- Rikos - ja riita -asioiden sovittelupalvelua johtaa, ohjaa ja valvoo STM; sen valtakunnallisesta järjestämisestä, koordinoinnista ja kehittämisestä vastaa THL; varsinaisesta alueellisesta palvelusta vastaavat palveluntuottajat (sovittelutoimistoja on Suomessa 17). Sovittelutoiminta siirtyy OM:n alle v. 2027.
- [Lapin sovittelutoimisto](#) tuottaa sovittelupalvelua toimialueella: Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola, Tornio, Ylitornio, Pello, Kolari, Sodankylä, Savukoski, Pelkosenniemi, Salla, Kemijärvi, Muonio, Enontekiö, Kittilä, Inari ja Utsjoki. Sovittelutoimisto sijaitsee Kemissä ja toimipiste Sodankylässä
- Palvelun tuottajana toimii Kemin kaupunki
- [Rovaniemen, Ranuan ja Posion sovittelutoimisto](#) tuottaa sovittelupalvelua toimialueella: Rovaniemi, Ranua ja Posio
- Palvelun tuottajana toimii Rovalan Settlementti ry

Mitä rikos - ja riita -asioiden sovittelupalvelu on?

- Sovittelu perustuu lakiin rikosasioiden ja eräiden riita - asioiden sovittelusta (1015/2005): <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051015>
- Sovittelu on vapaaehtoista, luottamuksellista, maksutonta sekä puolueetonta
- Sovittelu on rikosoikeusprosessille vaihtoehtoinen tai sitä täydentävä menettely. Sovittelun tarkoituksena on tarjota osapuolille mahdollisuus toistensa kohtaamiseen ja rikoksesta tai riidasta aiheutuneiden vahinkojen hyvittämiseen
- Sovittelu voidaan toteuttaa sellaisten osapuolten kesken, jotka henkilökohtaisesti ovat ilmaisseet suostuvansa sovitteluun ja pystyvät ymmärtämään sovittelussa tehtyjen ratkaisujen merkityksen

Mitä voidaan sovittaa?

Sovitella voidaan rikoksia, joiden osapuolina ovat asianomistaja ja rikoksesta epäilty, kuten

- pahoinpitelyt
- vahingonteot
- ilkivaltarikokset
- varkaudet, näpistykset
- kunnianloukkaus
- kotirauhanrikkomiset
- alle 15-vuotiaiden tekemät rikokset
- **Sekä erilaisia riita-asioita**

Sovittelualoite

- Rikos - tai riita -asian saa vireille sovittelutoimistoon tekemällä sovittelualoitteen
- Sovittelualoite tehdään lähimpään sovittelutoimistoon. Tarkemmat ohjeet aloitteen tekoon saat kustakin sovittelutoimistosta
- Sovittelualoitteen voi tehdä osapuoli itse, huoltaja/edunvalvoja, poliisi, syyttäjä tai muu viranomainen (esim. sosiaalitoimi tai koulu)
- Mitä varhaisemmassa vaiheessa aloite tehdään sovittelutoimistoon, sitä tehokkaammin voidaan ennalta estää asioiden komplisoituminen ja osapuolten toipuminen tapahtuneesta voi alkaa

Sovitteluneuvottelu

- Sovittelun lähtökohtana on yhteinen neuvottelu, jossa osapuolten lisäksi on mukana kaksi vapaaehtoista sovittelijaa. Alaikäisellä henkilöllä on pääsääntöisesti oltava huoltaja/edunvalvoja läsnä neuvottelussa
- Osapuolet saavat käyttää avustajaa tai tukihenkilöä, jollei se vaaranna sovittelun häiriötöntä kulkua ja kaikki osapuolet suostuvat siihen
- Mikäli asiassa päästään osapuolia tyydyttävään ratkaisuun, laaditaan yhdessä sovittelusopimus, jonka osapuolet allekirjoittavat
- Tieto sovittelun kulusta ja lopputuloksesta toimitetaan sovittelun päätyttyä aloitteen tehneelle taholle (esim. poliisi- tai syyttäväviranomaiselle)
- Sovittelutoimisto seuraa sopimuksen toteutumista

Mitä hyötyä sovittelusta on?

- Sovittelussa rikoksen tai riidan osapuolet voivat kohdata toisensa luottamuksellisesti ja hakevat yhdessä ratkaisua rikokseen tai riitaan
- Sovittelussa asianosaisilla on itse mahdollisuus vaikuttaa oman asiansa ratkaisuun
- Sovittelussa voidaan sopia esim. käyttäytymiseen liittyvistä asioista tai vahingonkorvauksista. Vahingonkorvaus voidaan sopia raha- tai työkorvauksena
- **Asianomistajarikoksessa** sovinnon syntyessä ja asianomistajan luopuessa rangaistusvaatimuksesta syytettä ei nosteta, ellei tärkeä yleinen etu niin vaadi
- **Virallisen syytteen alaisessa** rikoksessa sovittelusopimus voi olla syyttäjälle peruste jättää asia syyttämättä tai tuomioistuimelle peruste jättää rangaistus tuomitsematta tai lieventää sitä

Vapaaehtoiset sovittelijat

- Sovittelutapaamiset järjestävät koulutetut vapaaehtoiset sovittelijat, jotka toimivat sovittelutoimiston ohjauksessa ja valvonnassa
- Sovittelijoiden tehtävä on mahdollistaa rikoksen tai riidan osapuolille turvallinen ja luottamuksellinen kohtaaminen sekä rakentavan keskustelun käyminen tapahtuneesta. Sovittelijat toimivat puolueettomasti ja ovat vaitiolovelvollisia

LAPIN SOVITTELUTOIMISTO

Keskuspuistokatu 20, 94100 Kemi

Lapin sovittelutoimisto / Sodankylän toimipiste

Posti os. Kirkkotie 1, 99600 Sodankylä

Käynti os. Toivonniementie 1, 99600 Sodankylä

Sovitteluvastaava Sanna Toivainen p.0400 238 002

etunimi.sukunimi@sovittelulappi.fi

ROVANIEMEN, RANUAN JA POSION SOVITTELUTOIMISTO

Rovalan Setlementti ry

Maakuntakatu 29-31 B, 3. krs

Sovitteluvastaava Minna Keränen p. 0400 829 790

Sovittelutoimisto puh. 040 7236 721

sovittelu@rovala.fi

Lisätietoja rikos- ja riita-asioiden sovittelusta:

<https://thl.fi/palvelut-ja-asiointi/valtion-sosiaali-ja-terveydenhuollon-erityispalvelut/rikos-ja-riita-asioiden-sovittelu/yhteystiedot#Lappi>

www.sovittelulappi.fi

www.rovala.fi/rovalan-setlementti-ry/sovittelu/

Laki rikos- ja riita-asioiden sovittelusta <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2005/1015>

Rakennamme sovintoa – opas rikosten ja riitojen sovitteluun (THL)

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110568/THL_OPA2013_023_verkko.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu 2023 – Yhä useampi rikos- ja riita-asia ohjataan sovitteluun (THL)

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/150031/Tilastoraportti%2053-2024%20-%20Rikos-%20ja%20riita-as%20sov%202023_saavutettava_korj.pdf?sequence=5&isAllowed=y

Haaste-lehti 1-2/2025

<https://rikoksentorjunta.fi/-/haaste-1-2-2025-vastuunotto-konkretisoituu-rikos-ja-riita-asioiden-sovittelussa>

KIITOS!